

האוניברסיטה העברית בירושלים

מספר מחברת

מבוא לכלכלה ב' – תשע"ו

סמסטר ב' – בוחן ראשון 15/5/2016

לפני הבחינה אנא מלא/מלאי את הפרטים בכתב ברור ובדייקנות

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

שם הקורס _____ מס' הקורס _____
שם המרצה _____ תאריך הבחינה _____

מקום להדבקת מדבקת ברקוד

הנחיות לנבחן:

- יש להכין תעודה מזהה
- יש להישמע להוראות הבוחנים והמשגיחים.
- אסור לנבחנים לשוחח ולהתקשר בכל צורה ביניהם או עם כל גורם אחר, או להעביר חומר כלשהו זה לזה.
- אין לעזוב את אולם הבחינה במהלך הבחינה, אלא ברשות בוחן או משגיח.
- חל איסור להשתמש בבחינה בחומר כלשהו או להחזיקו למעט חומר שהותר לשימוש במפורש על ידי הבוחנים ובתנאי שאין בו כל רישומים, פתקים וכיו"ב. כל החפצים האחרים ירוכזו באולם הבחינה בהתאם להוראות המשגיחים.
- יש לכתוב את התשובות בעט כחול או שחור בכתב יד ברור ונקי. אין לכתוב בעיפרון.
- אין להשתמש בטיפקס או במרקרים צבעוניים.
- אין לכתוב בשוליים. יש לכתוב טיוטה רק על העמוד הפנימי של הדף במקום המסומן לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים למחברת. מחברת שייתלשו או יוספו אליה דפים דינה כמחברת פסולה.
- יש להקפיד למלא את כל הפרטים המזהים על גבי כל מחברת נוספת שאין עליה מדבקת ברקוד.
- יש למסור את המחברת בשלמותה לפני עזיבת האולם. עזיבת האולם ללא מסירת מחברת דינה ציון 0.
- האוניברסיטה העברית מקפידה על קיומן התקין של הבחינות לפי הנהלים וכללי היושר הקבועים בתקנוניה, ומאחלת לך הצלחה בבחינות.**

לשימוש המרצה

ציון הבחינה (100-0) _____

המחברת נבדקה בתאריך _____ חתימת המרצה _____

שים לב! השוליים יחשבו לפני הסריקה. לכן, חל איסור מוחלט לכתוב כאן.

הנחיות נוספות

בבוחן זה 5 שאלות "אמריקאיות" ו-2 שאלות פתוחות. יש לענות על כל השאלות. תשובות לשאלות האמריקאיות יש לסמן במקום המיועד לכך בעמוד האחרון של הבחינה (עמוד 8), תשובות לשאלות הפתוחות יש לסמן בגוף הבחינה.

לרשותכם שעה וחצי.

חל איסור מוחלט להכניס חומר עזר לבחינה, פרט למחשבון. לטופס הבחינה מצורף דף נוסחאות.

לרשותכם דפי טיוטה הנפרדים מטופס הבחינה. דפים אלו לא ייבדקו.

מדיניות לגבי מענה של מורי הקורס על שאלות בזמן הבוחן: המורים לא יענו בעל פה על שאלות התלמידים במהלך הבוחן. בסוף מחברת זו דף המיועד לשאלות התלמידים למורים. יש לנסח את השאלות בכתב ברור ובאופן תמציתי. עוזרי ההוראה יעברו בין האולמות ויאספו את הדפים פעם אחת במהלך המבחן לאחר כ- 30 דקות מתחילתו. במידה והמורים יחליטו כי יש מקום להבהרות בשאלות מסוימות, הן יינתנו בפני כל הנבחנים בכל האולמות.

פרק 1 – חשבוונאות לאומית (20 נק', 10 נק' לכל שאלה)

- ידוע כי שיעור השינוי השנתי של מדד מחירי התוצר בין שנת 2010 לבין שנת 2015 עמד על 3 אחוזים. מכאן ניתן להסיק כי:
 - אם התוצר הנומינלי לא השתנה בין 2010 לבין 2015, התוצר הריאלי גדל ביותר מ-15 אחוזים.
 - אם התוצר הנומינלי לא השתנה בין 2010 לבין 2015, התוצר הריאלי גדל ב-15 אחוזים.
 - אם התוצר הריאלי לא השתנה בין 2010 לבין 2015, התוצר הנומינלי גדל ביותר מ-15 אחוזים.
 - אם התוצר הריאלי לא השתנה בין 2010 לבין 2015, התוצר הנומינלי גדל ב-15 אחוזים.
 - אם התוצר הנומינלי לא השתנה בין 2010 לבין 2015, התוצר הריאלי קטן ביותר מ-15 אחוזים.
- במשק סגור פועלות חברות עסקיות רבות וממשלה. להלן דו"ח רווח והפסד מאוחד של כל החברות במשק לשנת 2015:

40,500	פדיון
9,500	קניית חומרי גלם
14,000	תשלומי שכר
5,500	ריבית ודמי שכירות למשקי בית
4,000	דיבידנד
7,500	הפרשה לפחת
0	רווח נקי שלא חולק

מתוך איחוד המאזנים של החברות במשק מתקבלים הנתונים הבאים בצד הנכסים:

31.12.2015	31.12.2014	
62,000	56,000	מבנים וציוד במחיר הקרן
6,300	7,300	מלאי

תקציב הממשלה לשנת 2015:

5,000	שכר ומשכורות	5,000	מס הכנסה על פרטים
500	קניית סחורות ושירותים		
500	ריבית ותשלומי העברה למשקי הבית	1,000	מלווה
6,000		6,000	

במשק זה, שיעור הצריכה הפרטית מהתמ"ג בשנת 2015 עמד על:

- 65%
- 70%
- 75%
- 80%
- 85%

פרק 2 – ייצור בתעסוקה מלאה (10 נק')

3. הניחו משק סגור עם פונקציית ייצור קוב-דאגלס המקיימת תק"ל. במשק פועל שוק עבודה תחרותי עם היצע עבודה גמיש לחלוטין. היצע ההון קשיח בטווח הקצר. במשק חל שיפור טכנולוגי המאפשר לייצר 10% יותר עבור כל צירוף של תשומות. בעקבות השיפור הטכנולוגי, בטווח הקצר:

- א. כמות העבודה תעלה ביותר מ-10%.
- ב. דמי השכירות להון יגדלו ב-10%.
- ג. כמות העבודה תעלה ב-10%.
- ד. שכר העבודה במשק יגדל ב-10%.
- ה. דמי השכירות להון יגדלו בפחות מ-10%.

שאלה 4: פרק 3 – מודל סולו (25 נק')

משק סגור למסחר בין-לאומי נמצא במצב עמיד. פונקציית הייצור המצרפי של המשק מתוארת על ידי המשוואה הבאה: $Y = K^{\frac{1}{3}} \cdot L^{\frac{2}{3}}$. שיעור הפחת נתון על ידי $\delta = 0.1$, שיעור גידול האוכלוסייה נתון על ידי $n = 0.1$. שיעור החיסכון במשק תמיד שווה לזה של כלל הזהב (golden rule).

א. מהו הערך המספרי של הצריכה לעובד (כלומר $y \cdot (1 - s)$) במצב העמיד? הראו את כל החישובים הרלוונטיים. (6 נק')

בעקבות מלחמה במשק שכן, הגיע למשק באופן בלתי צפוי וחד-פעמי גל פליטים שהגדיל את האוכלוסייה ב-50%. הניחו כי לפליטים מאפיינים זהים לאלה של האוכלוסייה המקומית וכי אין ברשותם הון.

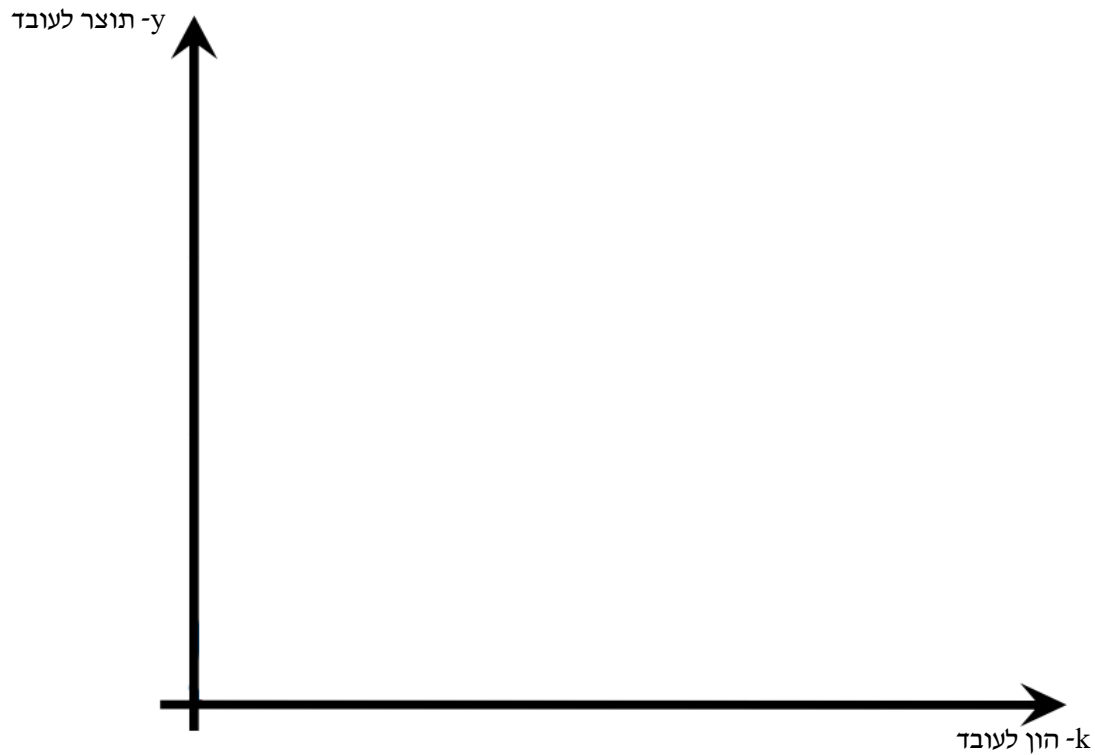
- ב. במצב העמיד החדש לאחר הגעת הפליטים:
- I. מלאי ההון לעובד יהיה שווה ל-_____. (3 נק')
- II. שיעור החיסכון s (של כלל הזהב) יהיה שווה ל-_____. (3 נק')

הניחו כעת כי החל מהתקופה העוקבת להגעת גל הפליטים שתואר לעיל, צפויים להגיע למשק גלים קטנים נוספים של פליטים בכל תקופה, כאשר המשק יודע מראש על הגעתם. גלים אלה יגדילו את אוכלוסיית המשק בכל תקופה בנקודת אחוז אחת (0.01) נוספת (מעבר לשיעור הגידול הטבעי של האוכלוסייה) ואינם גורמים לאף שינוי נוסף. הניחו כי גם לפליטים אלה מאפיינים זהים לאלה של האוכלוסייה המקומית וכי אין ברשותם הון. בתגובה לתלונותיהם של ארגוני עובדים על פגיעה בתנאי העבודה במשק, טוענת שרת הכלכלה כי מדובר בתוצאה זמנית וכי לא תהיה לתופעת ההגירה המתמשכת השפעה על מלאי ההון לעובד במשק בטווח הארוך.

- ג. שרת הכלכלה: **צודקת / טועה** (2 נק', הקיפו בעיגול את התשובה הנכונה).
- ד. נמקו את עמדתכם על טענת שרת הכלכלה באמצעות דיאגרמה של תוואי מלאי ההון לעובד על פני זמן, לפני ואחרי שני האירועים שתוארו. הקפידו לציין את הערכים המספריים של k הרלוונטיים (יש לציין שתי ספרות מימין לנקודה). (4 נק')

ה. התוו דיאגרמה שעל צירה האופקי מלאי ההון לעובד ועל צירה האנכי התוצר לעובד. ציירו את העקומות המתארות את המשק ב: (א) מצבו ההתחלתי; (ב) אחרי האירוע הראשון ו-(ג) אחרי האירוע השני. הקפידו לציין על גבי כל עקומה את שמה באופן ברור ולסמן את כל הערכים הרלוונטיים. בפרט, סמנו את מצב המשק בנקודת המוצא ב- A , את מצב המשק לאחר האירוע הראשון ב- B ואת מצב המשק לאחר האירוע השני ב- C . אין צורך לציין ערכים מספריים. (7 נק')

פרק 5 – מסחר בין-לאומי (20 נק', 10 נק' לכל שאלה)

6. משק קטן ופתוח נמצא בשיווי משקל שבו קיים עודף של 8 מיליון שקלים בחשבון השוטף. הנטייה השולית לצרוך היא 0.75. היצע ההלוואות העולמי גמיש לחלוטין בריבית i^* . הממשלה מחליטה להגדיל את הוצאותיה (G) ואת גביית המס (T) בסך של 8 מיליון שקלים כל אחד. כתוצאה מכך:
- ההשקעה במשק תקטן ב-2 מיליון שקלים.
 - ההשקעה במשק תקטן ב-8 מיליון שקלים.
 - יתכן כי החשבון השוטף יהיה מאוזן.
 - הגרעון בחשבון ההון יקטן ב-2 מיליון שקלים.
 - ההשקעה של המשק תגדל ב-2 מיליון שקלים.
7. בשנת 2015 החליטה ארה"ב להגדיל את הסיוע הביטחוני לישראל על ידי מענק של 2 מיליארד דולר במזומן, הלוואה בתנאים טובים בצורה של מטוסי קרב בשווי של 1 מיליארד דולר ושירותי ייעוץ לשר הביטחון במחיר מופחת של 0.5 מיליארד דולר. בעקבות הגדלת הסיוע הביטחוני יחול השינוי הבא במאזן התשלומים של ישראל:
- הגרעון בחשבון ההון יגדל ב-0.5 מיליארד דולר.
 - יתרות המט"ח יגדלו ב-3.5 מיליארד דולר.
 - הגרעון במאזן המסחרי יגדל ב-1.5 מיליארד דולר.
 - הגרעון בחשבון השוטף יגדל ב-0.5 מיליארד דולר.
 - העודף בחשבון ההון יגדל ב-2 מיליארד דולר.

טופס תשובות לשאלות האמריקאיות

הקיפו בעיגול את התשובה הנכונה עבור כל אחת מהשאלות הבאות

שאלה	תשובה				
1	א	ב	ג	ד	ה
2	א	ב	ג	ד	ה
3	א	ב	ג	ד	ה
6	א	ב	ג	ד	ה
7	א	ב	ג	ד	ה

שאלות לצוות ההוראה: (לאיסוף לאחר כ-30 דקות מתחילת הבוחן)

שים לב! השוליים יחתכו לפני הסריקה. לכן, חל איסור מוחלט לכתוב כאן.